

Cosmos Multidisciplinary Research E-Journal

Recognized International Peer Reviewed Journal

Impact Factor 4.94

CLIMATE CHANGE EFFECT ON SWEETLIME CROP PRODUCTION

IN JALNA DISTRICT

Dr. Pramod Dhokane

Asstt. Prof. Dept. of Geography R.M.I.G. College, Jalna. pramodkdhokane@gmail.com

Introduction:

In Aurangabad division Agriculture scattred in Jalna. Beed, Aurangabad, Osamanabad Dist. are Included. In Jalna & Aurangabad Main Crop, Sweetlime largely production in Jalna district. Because this crop productivity favorable condition in Jalna district So, Soil, temp, Rainfall this factiue affected in this Region.

The Location of Jalna district central part of Marathwada Region District location latitude extinction 190° to 200°32'N. ongutode 75°41' to 76°42' East are sited Total area Jalna district 7518 59/m, cense of year 2011 are Tahasil are scatted in District. Soil are very good quality for the Sweetlime So the sweet production high quality.

In this district Kharip and Ribbi session Jawar, Cotton, Soger Cane, heet and Sweetlime is major crop in this districts in last few year Sweetlime is major crop in this district in last few year Sweetlime crop production are descries because change the Climate and low rainfall are main region was affected.

Main Object:

2001 to 2015 in between this year production of Sweetlime one affected by the clime changes region and case study

Study Area:

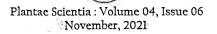
For the study of sweetlime crop are selected in Jalna district old sweetlime market located in Jalna city. .

Location & Boundary:

In north side Satmala & Ajinta Rainge are scatted N-E- Side In this district Godawari River Basine. In this region productive soils are available, so the production very high the chitrals of Jalna district dry & hot.

Plantae Scientia – An International Research Journal in Botany Publishin

Open Access Journal

Morphological and Phytochemical Studies on Xanthium strumarium L.

Chavan S. T. & 2A. U. Kulkarni

¹Department of Botany, Rashtramata Indira Gandhi College, Jalna. (Maharashtra).

²Dept. of Botany Lal Bahadur Shashtri College Partur, Dist. Jalna (Maharashtra). *Corresponding Author. sopanchavan6567@gmail.com

Manuscript Details

Manuscript-Submitted: 20/09/2021

Manuscript Revised: 07/11/2021

Manuscript Accepted: 18/11/2021

Manuscript Published: 03/12/2021

Available On

https://plantaescientia.com/ojs

Cite This Article As

Chavan ST & AU Kulkarni (2021). Morphological and Phytochemical Studies on Xanthium strumarium L. Pla. Sci. 2021; Vol. 04 Iss. 06:287-290.

Copyright

© The Author(s). 2021. Open Access
This article is distributed under the terms
of the Creative Commons Attribution
4.0 International License
http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

Indexed In

CrossRef, Google Scholar, Scientific Indexing Services (SIS), Scientific Journal Impact Factor (SJIF), CiteFactor, Index Copernicus International (ICI), Directory of Research Journal Indexing (DRJI), General Impact Factor, Journal Factor, Cosmos Impact Factor, PKP Index, AJIFACTOR Indexing, etc.

ABSTRACT

Xanthum strumarium L. belonging to family Asteraceae is an annual-herb with abundance occurring in India. This plant has been used in the indigenous system of medicine for a long time in India as well as other countries. The morphological studies reveal that there is notable difference in the plant habit, leaves, stem, root and flowers among this plant. Morphological study also helps for correct identification and nomenclature of plant. The chemicals present in root, stem and leaves drugs are analyzed physically as well as chemically by qualitative and quantitative parameters. In present study reveals morphology, medicinal properties and phytochemical studies of plants for correct identification authenticity of drugs. The details are presented in the present paper.

Keywords: Xanthium strumarium L., Morphology, Medicinal properties, Phytochemistry. Jalna

Xanthium strumarium L.

International Journal of All Research Education and Scientific Methods (IJARESM), ISSN: 2455-621
Volume 10, Issue 3, March -2022, Impact Factor: 7.429, Available online www.h, resm.com

"यशवंतराव चव्हाण आणि पंचायतराज व्यवस्था मुहूर्तमेठ"

डॉ.प्रमोद चव्हाण¹, प्रा.षाजी सहदेवन²

¹मार्गदर्शक व लोकप्रशासन विभाग प्रमुख, राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जानना ²अर्थशास्त्र विभागं प्रमुख, राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना

JALNA (M.S.)

MATS, CO

प्रस्तावना

यशवंतराव चव्हाण एक राजकारणी सत्ताधिश म्हणून महाराष्ट्राच्या सार्वजनिक जीवनात वावरलेले असले तरी त्यांचा पींड समाजकारणाचा होता हे त्यांच्या कार्य कतृत्वावरून सहज लक्षात येते. हाच पैलू घेवून त्यांच्या कार्याचा परामर्श घेतला आहे. महाराष्ट्रातील ग्रामीण जनतेचे परिवर्तन आणि त्यासाठीचे सत्तेचे विकेंद्रीकरण. संत्तेचे बहुजनीकरण ही यशवंतरावांच्या राजकारणांची मुळ प्रेरणा असल्यामुळे बहुजनांना विकेंद्रीकरणातून सत्ता देणे हे त्यांच्या राजकारणांचे मुख्य प्रयोजन होते.

" यशवंतराव चव्हाण आणि पंचायतराज व्यवस्था मुहूर्तमेढ" या शिर्षकांतर्गत त्यांच्या बहुआयामी कार्याबद्दल विचार विनिमय करण्याचा प्रयत्न केला आहे. संपूर्ण महाराष्ट्राच्या मनावर राज्य केलेले एक कतृत्वान सर्वगुण संपन्न नेतृत्वावर विचार मंथन व्हावे म्हणून प्रस्तृत शोध निबंध लिहण्याचा एक अल्पसा प्रयत्न केला आहे.

यशवंतराव चव्हाण यांचे विचार विश्व व कार्य कर्तृत्व व्यापक आणि विशाल आहे. यामुळे त्यांच्या व्यक्तीमत्वातील सर्वच पैलूवर प्रकाश टाकणे अशक्य आहे.

शोध निबंध संशोधन पध्दती: शोधनिबंधासाठी ऐतिहासिक संशोधन पध्दतीचा उपयोग केला असून माहितीसाठी प्राथमिक आणि दुय्यम साधनांचा वापर केला आहे.

शोधनिबंध संशोधनाची उद्दिष्टे:

- 1) यशवंतराव चव्हाण यांची जडणघडण व राजकीय कार्यावर प्रकाश टाकणे.
- 2) यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री म्हणून घेतलेल्या निर्णयावर प्रकाश टाकणे.
- 3) यशवंतराव चव्हाण सर्वसामान्य जनतेसाठी घेतलेल्या धाडसी निर्णयावर विचार विनिमय करणे.

यशवंतरावांची जडणघडण : यशवंतरावांचा जन्म 12 मार्च 1913 मध्ये देवराष्ट्र येथे झाला. त्यांचे कुटूंब अत्यंत सामान्य होते. वडील प्लेगच्या साथीने काळाच्या पडद्याआड गेले. त्यानंतर त्यांचे कुटूंब कराडला गेले. त्यांचे जिवन अत्यंत दयनिय असेच राहिले. यशवंतरावांनी विद्यार्थी दशेतच स्वातंत्र्य चळवळीत भाग घेतला. स्वातंत्र्य चळवळीत भाग घेतल्याने त्यांचा 18 महिने तुरंगवासही भोगावा लागला. यशवंतरावांना स्वातंत्र्य चळवळीने घडविले. यशवंतरावांची महात्मा गांधीच्या व्यक्तीमत्वावर निष्ठा होती. पंडीत जवाहरलाल नेहरु यांच्या विचारसरणी संबंधी जवळीक आली. मानवेंद्र रॉय यांच्या विचारामुळे जिवनाकडे पाहण्याचा दृष्टीकोन मिळाला. अशा वैचारिक त्रिकोणात यशवंतराव उभे राहिले होते. कॉग्रेस नेते जो

(apt) Howe 200

MAH MUL/03051/2012 Online National Vidywart Special Issue 0 181

सामान्यातला असासमान्य लो नेता : मा. गोंपनाथराव मुंडे

डॉ. मृंबे सथिता 1 गापरसव इतिहास विभा 1,

राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय,जालना.

प ॥त त्यांनी निर्मा १ छन प ॥ला बहुजन समाजाषा घेहरा दिला. आंबेजो ॥ई ग्रेशील यो रेवधी महादिपालयात शि १ १ धेत असताना ॥पिनाय महाराष्ट्राच्या राज र गत वे रदे स्थान निर्मा र गारे अत्यंत धाडसी, आहसी, ह्यूंजार, तंब गर च्युंक्तमस्य कर दून अभी त्यांची ओळ र होती. नाग्ना या बीड जिल्ह्यातील ए । लहानशा क्रेयातील शेत री ुरंशत जन्मलेले आीं र गत प्रवंभूमी नसताना मुद्रं यांची ग्रज या रार्ट दं सीर पायकनच गोंपिनायराव ायदाच्या थिरा । हे बळले आरि व कि होता होता, हुन्हे राज रही झाले. पूर्व त्यांच्यात नातेसंबंध जोड़ते लि. गोपिनाय मुंडे यांनी राज रह गासाठी आरि समाज रह गासाठी सबंध आयुष्प पाला लावलं. ते न्या अविने नंघो पि होते. विल् । । होती. स्व तृंत्वायर बीड जिल्हा परिषद सदस्य, आमदार, विरोगीप । नेता, उपमु यमंत्री, "द्रीय मंत्री अशा अने जवाबदारीच्या पदायर मुंडे हे प्रमोद महाजन बांच्या संघ ीत आले. या ाष्ट्रात महाजनीच्या विवासीचा, त्यांच्या ।यांचा प्रमाव त्यांच्या जीवनावर पडला. महाजन यांच्या ार्ष त्यपो स्व ेते आरि। प्रत्ये ति । वि आयन्या तृत्वाचा उसा उसटविला होता. समाजाच्या सर्व स्तरातून त्यांचे चां लो पर्व ते त्याच्या

मा. तिपनायगव मुंडे वांची विविध जितील ार्म ति ⊱

आिल भारतीय विद्यार्थी परिषद व तेषिनायसंब मुंडे :-

सामाजि व राज थि वर्षाची सुरूवात राष्ट्रीय स्वयंतेव संघ, विद्याची परिषटेच्या माध्यमातून झाली. मधु बाट, दिलीप सोनवल र इ. सह ारी इति हे सर्वज । पंडित दिनदयाळ उपाध्याय, बयग्राश नाराव । विचारांशी प्रभावित होजन यांचा क्षमस्या सोडरो, विविध मोर्चाचे नेतृत्व रो, विवाध्यवि संघटन रो इ. ामे या परिषवेतून ेसी (१११९-७३) त्यांच्यासोवत राजाभाऊ धाट, महाराष्ट्रात ओील भारतीय विद्यार्थी परिषदेत विद्यार्थी दशेलच अंगजो गई शाीत अविशय महत्त्वाची भूमि । निमायली, विद्यार्थ्याच्या

राष्ट्रीय स्वयंसेव संघातील । यं :-

संघर्षशील जड 1ण्ड । झाली. त्याचरेटी प्रमोद महाजनहीं संघाचे ाम जा होते, हे दोषेही संघाचे ाम रूला लो. इ.स. १९०३ मध्ये जनतीजन १९९५ मध्ये राज्यस भाजप-शिवयंना युतीची सता स्थापन रून मा. तेषिनाध्याव महाराष्ट्राचे उपमु यमंत्री झाले. तेष्ठापासूनव राज रर तत स., पि त्यांनी आपले भारते होते दिशून मेते. विधानमञ्जय मुहैच्या अंति अस गन्म नेतृत्व रूगोची पार नजहाननांनी ेती. म्हानोव रूपाह जोतवर सर्वाचा विश्वास संपादन ेल्यामुळे राष्ट्रीय स्वयंसेय - संपाने अंबानो 🗯 पुर्ने, और तबाह एववेच नखे तर नांशि - च्या जेतमध्ये राहुन सुद्धा प्रधारका विषया थि व्यंवाह तसेच १९७३ मध्येषु नेवेशील समर्थका था विवाह सहन ते ज उस होने अराज्य संभटन नेशल्याच्या अस गया महाजनांना छेळीच ओळ । झाली. त्यामुळे मुंडे बांना राज ार गत महाजनांच्या रूपाने पादीरा गा मिळाला. याचीन ष्टनश्रुती न्हाजं सन ओबेजी हिंसा थि र । चे यासाठी हित्यानंतर त्यांचा संघर्षशील स्वनाव ह नित्य तथ्या आस्क्षानांना सामोरा जा ११० वित्र असल्यामुळे त्यांची

मग्रद्याहा वि ।स आंदोलन आर्रि । मा. गोंपिनाथराच मुंडे :-

पाइता मराउचाङ्याने या देशाला भारतीय सालेळ चळवळ, हैदाचाद मुक्ती ग्रंगम, विद्यापीठ नामांतर चळवळ या सार या लो चळवळींनीही म्ह ता ये गर नहीं. रि ग्या विभागमध्ये भी तिंत प्रति ्वतोमुळे ब अन्य रि ति मराज्याङक्षाचा वि सि झालेला आकट्ट्रा येत नहीं. तसे वि ास आंदोलन सुरू झाले होते. यात मुहँसोबत प्रमोद महाजन, विजयराव छा रे, जयसि हाच गय नाह, औ. द्वार व्यास लोहिया, फाजसाव व ांचा समावेश असल्यामुळे तर लीन ों से सर ार झटरून जि होते. मगडवाडधानील ग्रामति प्रस्त, भी समस्या सोडाँव यासाठी गराटवाडा असतानाच त्यांनी इ.स. १९७४ मध्ये विचाव्यांचे प्रम सोडव बामाठी व सुधिति त बेरोज ततांवादी मोर्चा व्हला. त्या मोर्चामध्ये असं व तत्त त मा प्रस्तेलाचा त्यामुळे मराडवाडा वि ।स आवेलनासार भी चळवळ उमी ्रावी ना लिंग यात मुंडे यांचा मोलाचा वाटा होता. वी शीचे वि । । चेत मगठवाडा प्रसदेखन दिख्न बेतो. या देशाला मरावयाङ्गाने अने नंतेही दिलेले आहेत. तरी पा मगठवाडा औषोति , भी, शै ति इस्स्या स्हरू े, भाई ज्ञानीया मुंडे, सतीश पर "१, अमर हबीब, जनार्टनसथ तुपे इत्यादीचा समावेश होता. प्राचीन व्यवपासूनच मराठवाङ्याला ऐतिहासि व सांस्कृति वायम सामलेला आहे. प 1 न्ह गया तित सा हा भा ! सुजमा सुफलाम

ख्यसेव अधारह अन्य संघटनांनाही बंदी वातली. सभा, मिरब 🛘 १, मोचां, बंग्रव, संघ, ले 1न उच्चार, आचार, इत्यादी स्वातंत्र्यावर घाला वातला. ष । याच दरम्यान २५ जून १९७५ मध्ये तर लीन पंतप्रधान ईन्दिरा ांघी बांनी आ दिवा विची घोष ।। जारी ेली. त्यामुळे राष्ट्रीय

MAH MUL/03051/2012 Online National Vidywart Special Issue 0 182

मुंडेर्न आ विवा विकास पुरत वर्ष ेल्यामुळे त्यांना अट झाली. औरं तबाद, नांच वंधील तुरुं तत १४ महित्याचा तावास त्यांना भो तवा

विधान परिषदेची पहिली निवड [(इ.स.१९७८) :-

बातमी २१ में १९५९ रोजी महाजनांची बीहे । प्रता यांच्या सोवत विचाहवद्ध झाले. १९७८ मध्ये विधानसभेचे तिरि ट त्यांना रे प्रपूर मतदार संचातून मिळले ए । या नियड ्रीत त्यांना अएएस आले. या अएससानच आनंदाची ायांना गुरुवात झाली. इ.स. १९५७ ला जनता प गाचे क्षिरी ट मिख्यले व । वस ३० वर्षाचे नसल्याने ही निवड 🚶 तबवता आली नाही. पुन्त इ.स. गोपिनाघरावाची आ विद्य सिंद । झाल्यानंतर परव्येमध्ये जनता प तथी स्थापना र यात आली. तंत्र्यापसूनच त्यांच्या राज पि

समाजाची होती. या नामांतराच्या मा। तिसाठी दक्षित पैंधर, अर्थाल भारतीय विवाशी परिषद, एस.एक.आय. विवाशी संघटना.गृव संघटनांचा राहणा। महत्त्वपूर्व होता. संघ परिवाणच्या विचारधारेचा प्रभाव असतानाही मुंडे यांनी बाबासाईयोचे मोर्चर। मान्य ेलं व दक्षित महत्त्वपू हितता. त्यावेदधे ते स्वतः पु याच्या जेलमध्ये अट होते. तरीही शासनाने या घटनेची घ्यरशी द क्ल घेतली नाही. इ.स. १९५८-१९१४ य गाध्यमातून मराववाडधानील सर्व जिल्लामध्ये मोर्चा, सभा, निदर्शने, बेल भरो आंदोलने र यात आली. या आंदोलनात दं तिल मुंडे यांचा महभा समाजाच्या मा । सिर उत्स्कृति । पाठिंबा दिला आणि फुले-आंबेड र चळवळीशी ए निष्ठाता दा ावून दिली. इ.स. १९७८ मध्ये दलित पॅवरव्य मतडवाडा विवाधिताची स्थापना इ.स. १९५८ मध्ये झाली. प्रारंभाषासूनच डॉ. बाबासाईब आंबेड रांचे नाव विवाधितास यांवे ही मा 1 विदेशित मरातवाडा नामांतर चळवळ व गोपिनावराव मुंड :-ाळातील नामांतर चळवळ ही अत्यंत प्रभावी होती.

जातीय दे त्ती उसळ्या ता भागत स्वतः मुद्देनी फिलन वैचारि जाति षडवून आ ली. इ.स. १९९२ च्या दरस्यान विगंधी प । नेता स्वृ मीलववन विचार मंडले. शेवटी दि. १४ जनेवारी १९९४ पासून मराठवाडा विवापीठ हे 'डॉ. बाबासाहेब आंबेड' र मराठवाटा विवापीठ' वा नावा विधानसभेत नामांतराचा ठराव मांडला. त्यास विरोधी च र नेत म्ह ून रांपिनाधराच मुंडे यांनी अनुमोदन देत हॉ. बाबासाईच आवेह रांच्या । व्याव ओळ ले जाऊला ले. मंपिनावराय मुंडे हे विधानसभेत । पंस्त होते. त्याबेळी तर त्यीन मु यमंत्री मह तुन श्री. शरदचंद प्रधार यांनी जनतेच्या तीत्र मा । तिस प्रतिसाद दे नामांतर चळवळीमात्री मुढे धानी परव्येत सभा घेतली. डॉ. बाचासाहेब आंबेड रांच्या ार्याची नहती जनतेममोर मांडली. ज्या भागत

ः न्यायाच्या दृष्टिने तं तत्ते पास्त्र आहे असे भी मानतो. अशा प्रारे मुंदे वांनी नामांतर प्रश्नी से तो अमि । बंडन, शासनाने सामाजि नामीवस्तार चळवटीमध्ये उद्भवलेल्या **वं लिनुसार मुंडे यांनी सभा** हात प्रस्त विचारता तो म्ह जो स्माववाड्यामड दहा जिल्ह्या जाटमोठीच्या २८१ व ोठर्सवारच्या ७ घटना घडल्या. तसेच ाजी सर ारी मालमत्तेचे नु सान झाले त्यासंबंधीचा अहवात सभा हात साट न्यायाप्रती आपली अधिल ी विसरु नये असा आग्रह घरला होता. आ । यासाठी जे आरण । अहें त्यातीर पतं विशेष आहे. डॉ. बावासाहेब आंबेड रांचे नाव मरातवाडा विवाधीताना ने रे पह जे समाजि होत असेल, ारे रू ाने हा संपर्ध डॉ. बाक्ससहिब आंबेड' र यांचे नाव दे यासाड़ी गड़ता तर उसी त समाजाला इतर समाजाप्या बरोट कार ाट ली व त्यांनी ती विधिनंडध्यत बोलून दर गयली. डॉ. बाबासाहेब आवेड राचे नव मराउवाडा विद्यापीटाला दे यागुरु समाजनक्ये संघ ेला व नुसान भाषाईची मा । ति ेली. समाजवादी, पुरो तमी रहावून चे तत्या नेत्यांनी डॉ. बाबासाहेबांच्या नावाला विरोध रावा ही बाब त्यांन

प । संपटनात्म ार्व (इ.स.१९८०-२००६) :-

महराम्प्रतील ाही मोजक्या ुशल संघट हा हु। अस गन्या नेतृत्वामध्ये गिपनावरात्र मुई बांचा समायेश राजा लाकेत. मुई र प गाची ब्राह्म । प्रतिमा मिटपून बहुजनांचा प । अशी प्रतिमा ेसी. त्यांचागुळे प्राक्षीय जनता प । सर्वसामान्य दलित, मुस्तिम, भट**े**. दिमुस्ता: जातीयवादी च धर्मवादी ही ओळ । संपवि चातच मुंडे बांचे संघटन ीशल्य दिमून बंते. मा गमत पियांपर्यंत चोहचियता. ाच्या अध्यति अभिजन व र्गाचा हा च ा त्यांनी बाडचा-तांडचावर नेला असे म्हटले तर याच रे टर गर नाही. च गर

प ाने त्यांना प्रदेशाच्य १, प ाप्ते सरीचेट तिब, राष्ट्रीय उपाच्य १, विरोधी प ानेता, उपमु यमंत्री, हिमंत्री, विधीमंडळ ाटनेते, राष्ट्रीय सर्वेचट ति मान रा 1), युद्ध रंघे यो य प्रसं 11 संघटन रून त्यांच्या माचे दि रो यामुळे त्यांना त्यांचा रा वाह्यवता आला. त्यामुळे तर भारतीय जन गासदार, "द्विप ग्रामीच ाम मंत्री ही महत्त्वाची पदे त्यांनी त्यांच्या अं मोहनतीमुळं भूषविद्योती दिसून चेतात. सामान्य जनतेच्या राजा व शासनाच्या विवेध योजना मतदार संघात रावव रे, सतत लो संघ ति राहे हे, ु ातंताची दर र रे, जैदो

सह प्रोत्रातील गरी रा

पत्रपेडचा निर्मा । रून इजारों बेरोज गरोना रोज गर उपलब्ध रून दिला भारतात सह ती भव्यत्वीका उदय झाला. या सह ती चळळळीने सह ती था तर ताने, सुती र था, आह भांडार, सह ती नाती वें भारतात २५ मार्च १६०४ तोती पाहिला सह ासी स्थवा पास र यात आला. साथ साध्या जो खानून शेल की वार्तना मुक्त र यात्रा

बीट जिल्ह्यातील सह रती सा र र गाने व गोंपिनायस्य मुंडे :-

THE REAL PROPERTY.

'RESEARCH JOURNEY' International E- Research Journal

Impact Factor - (SJIF) - 6.625 (2019), Special Issue - 267 (B): Multidisciplinary Issue

Peer Reviewed Journal

E-ISSN: 2348-7143

May- 202

संसर्गजन्य रोग : व्यक्ती आणि समाजाची भूमीका

प्रा. डॉ. नवनाथ शिंदे

समाजशास्त्र विभाग प्रमुख राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना मो. 9423731375

Email: nsshinde3@gmail.com

गोषवारा (Abstract):

संसर्गजन्य रोगाचे अस्तित्व आणि त्याच्या संसर्गामुळे निर्माण झालेल्या महामारी व त्यातून झालेली जीवीतहाणीचा इतिहास प्राचीन असल्याचे आढळून येते. संसर्गजन्य रोग त्याला प्रतिबंध घालण्याच्या पध्दती त्याचे वैद्यकीय दृष्टीकोणातून शास्त्रीय अभ्यास जसजसा वाढत गेला तसा मानवी जीवीत हाणी कमी होत गेली. काही रोग विशिष्ठ प्रदेशापुरते मर्यादीत राहतात. तर कांही रोगाचे संक्रमण सर्वत्र होते. त्यामुळे 'जागतिक महामारी' किंवा 'साथ' निर्माण होते. आज कोव्हीड-१९ च्या महामारीमुळे संपूर्ण जगातील मानवी जीवन प्रभावीत झाले आहे. लाखो लोकांना आपले जीव गमवावे लागले आहेत. वैद्यकीय सेवा, सुविधा अपुऱ्या पडू लागल्या आहेत. आरोग्य यंत्रणेवर ताण आला आहे. तेंव्हा सध्याच्या महामारीला रोखणे आणि भविष्यात येणाऱ्या संकटाला तोंड देण्यासाठी पूर्वतयारी करण्याचे आवाहन आज जगासमोर आहे. संसर्गजन्य रोगावर नियंत्रण आणण्यासाठी व्यक्ती, समाजातील विविध घटक, व शासन यांची भूमीका महत्वाची आहे. यासाठी प्रत्येक पातळीवर सामुदायीक प्रयत्नांची गरज आहे. यातून सर्वांनीच धडा घेऊन भविष्यात येणाऱ्या आपत्तींना रोखण्यासाठी नियोजनबध्द पूर्वतयारी करण्याची गरज निर्माण झाली आहे. अस नाही केल तर येणारा काळ माफ करणार नाही ! हे अंतिम सत्य आहे.

Key word : संसर्गजन्य रोग संकल्पना, प्रतिबंधन, व्यक्ती व समाज भूमीका.

प्रस्तावना (Introduction) :

मानवी इतिहासामध्ये सातत्याने वेगवेगळया संसर्गजन्य आजारांनी मानवी समाजजीवनाला धोका निर्माण केला आहे. संसर्गजन्य आजारांमुळे अनेकांना जीव गमवावे लागले, अनेकांना त्याच्या दुष्परिणामामुळे जीव गमवांवे लागले, अनेकांना त्याच्या दुष्परिणामामुळे अपंगत्व आल्याचे दिसून येते. प्लेग, तीव्र मेंदुज्वर, हिवताप, डेंग्यू, गोवर, कांजण्या, डांग्याखोकला, कॉलरा, पोलीओ इत्यादी आणी सध्या जगभर पसरलेला कोवीड-१९ कोरोना प्रथम चीन मधील वुहान प्रांतामध्ये आढळून आलेल्या कोव्हीड-१९ कोरोना विषाणूने जगभर थैमान घातले आहे. संबंध मानवी जीवन वेठीस धरले आहे. आता पुन्हा एकदा संसर्गजन्य आजाराचे स्वरुप, संसर्गजन्य आजार पसरण्याची माध्यमे, प्रतिबंधात्मक उपाययोजना, उपचारात्मक करावयाच्या व्यवस्था इत्यादींचा अभ्यास करुन त्यावर मात करण्याची वेळ आली आहे. संसर्गजन्य आजाराला प्रतिबंधन घालण्यासाठी व्यक्ती आणी समाजाची नेमकी भूमीका काय आहे? त्याची जाणीव व्यक्ती व समाजाला करुन देण्याची वेळ आली आहे. या सर्वांचा स्थूलमानाने अभ्यास करण्याचा प्रयत्न सदरील शोध निबंधाच्या माध्यमातून केला आहे.

शोध निबंधाची उद्दिष्ट्ये :-

"संसर्गजन्य रोग : व्यक्ती आणि समाजाची भूमीका" या विषयाच्या अनुषंगाने सदरील शोर्धानबंधाचे खालील उद्देश राहिले आहेत.

- १. संसर्गजन्य रोगाच्या पूर्व इतिहासाचा अभ्यास करणे.
- २. संसर्गजन्य रोग ही संकल्पना समजावृन घेणे.

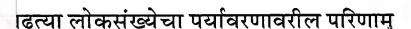
isciplinary Research E-Journal

ational Peer Reviewed Journal

Impact Factor 4.94

ISSN No. 2456-1665

Online Available at

डॉ. प्रमोद ढोकणे

भूगोल विभाग राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय जालना. pramodkdhokane@gmail.com. मो. नं. ९५७९०२९६४०

''निसर्गात शिक्षा किंवा शाब्बासकी नसते असतात ते फक्त परिणाम'' - रॉबर्ट ग्रीन इंगरसोल.

अ) प्रास्ताविक:

पर्यावरण, विकास, साक्षरता आणि लोकसंख्या यांचे अतूट नाते आहे. लोकसंख्येत झालेल्या बदलाचा पर्यावरण आणि विकास यावर प्रभाव पडतो. 'वाढती लोकसंख्या' आणि 'पर्यावरण' या दोन प्रश्नांची चर्चा आज जागतिक पातळीवर होतांना दिसते. या प्रश्नांच्या सोडवणूकीच्या दृष्टीने जो देश आपापल्या पात्हीवर त्याचबरोबर जागतिक पातळीवर विविध संस्था, संघटन यासाठी प्रयत्न करतांना दिसून येतात. जागतिक आरोग्य संघटना, वर्ल्ड किमशन ऑन एन्व्हायरमेंट, नार्वे येथील वसुंधरा शिखर परिषद, भारतातील सुंदरलाल बहुगुणांचे चिपको आंदोलन, मोहन धारियांचे वनराई, इत्यादिसारख्या संस्था, संघटना पर्यावरण संरक्षण आणि संवर्धनासाठी काम करतांना दिसतात. भारतातील पर्यावरणाची समस्या अलीकडील काळात मानवी जीवनाला विघातक ठरू लागली आहे. वाढती लोकसंख्या आणि तिच्या नव्या नव्या गरजांसाठी होणारे पर्यावरणावरील आक्रमण हा एक नित्य काळजीचा विषय बनत आहे. आज शहरी आणि ग्रामिण भागालाही या समस्येने व्यापून टाकले आहे. पर्यावरण समस्येची तीव्रता, त्याचे मानवी जीवनावर होणारे विघातक परिणाम, आणि भविष्यकाळामध्ये निर्माण होणाऱ्या गंभीर समस्यांना आपणास सामोरे जावे लागणार आहे. त्या दृष्टीने विचारमंथन व्हावे, यासाठी भूगोल परिषदेने हा विषय निवडलेला दिसतो. प्रस्तुत विषय अधिक व्यापक स्वरूपाचा, सर्व सामाजिक शासांना स्पर्श करून जाणारा आहे. समाजशासाचे अभ्यासक म्हणून लोकसंख्या वाढीचा पर्यावरणाशी काय संबंध आहे, लोकसंख्यावाढीचे पर्यावरणावर काय परिणाम होणार आहेत आणि भावी पिढीच्या सुरक्षिततेसाठी व पर्यावरण संवर्धनासाठी कोणत्या उपाय योजना करता येऊ शकतील याबाबतची मांडणी प्रस्तुत शोधनिबंधात करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे.

ब) पर्यावरणाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी :

पर्यावरणाचा प्रश्न हा प्राचीन काळापासून अस्तित्त्वात असलेला दिसून येतो. प्राचीन ग्रंथामध्ये पर्यावरणाच्या सुरक्षितते संबंधी अनेक दाखले दिले गेलेले दिसतात. सूर्य, वृक्ष, पाणी, सरोवरे, बागबगीचे इत्यादींचा उल्लेख केला गेलेला दिसतो. प्राचीन मानव आजच्या इतका प्रगत नसला तरी पर्यावरणाच्या सुरक्षिततेसाठी त्याने जाणीवपूर्वक प्रयत्न केलेले होते, हे प्राचीन ग्रंथाच्या अभ्यासावरून दिसून येते.

ऋग्वेदातील भूमीसूक्तात धरणीमातेशी कसे वागायचे हे समजून दिले होते. विष्णू पुराण, भागवत पुराण, अग्निपुराण, मत्स्यपुराण इतयादी पुराणग्रंथातून पर्यावरण संवर्धनाचे महत्त्व स्पष्ट केलेले दिसून येते.

मत्स्यपुराणातः

'दश कूप-समावापी, दशवापी-समोहदः। दश-हद-समः पुत्रो, दशपुत्रोसमो द्रुमः॥' -sternist mel

Life Science Bulletin - December 2018 Vol. 15(2): 243-247

ISSN (Print): 0973 5453 ISSN (Online): 2321-7952

PHYTOCHEMICAL STUDY OF MAERUA OBLONGIFOLIA (FORSK.) A AND MARSDENIA VOLUBILIS (L. F.) BENTH. EX HOOK F.

S. T. Chavan

Department of Botany, Rashtramata Indira Gandhi College, Jalna (M.S.)

ABSTRACT: Maerua oblongifolia (Forsk.) A. Rich family-Capparidaceae and Marsdenia volubilis (L. f.) family-Asclepidaceae is wild species abundance occurring in India. These plants have been used in the indigenous system of medicine for a long time. Photochemistry is the chemical analysis of plant products. The chemicals present in root, stem and leaf drugs are analyzed physically as well as chemically by qualitative and quantitative means. The physical parameters like colour, odour and taste of powdered stem, root, leaf drugs serves as primary data for drug identification. Estimation, qualitative as well as quantitative, of various chemicals taken together is assumed to produce specific data useful in standardizing a particular drug. The quantitative analysis of elements or chemicals like nitrogen, crude proteins crude fajs, crude fibers, reducing sugars, non reducing sugars, total sugars etc. may fluctuate with the age of the plant, season of collection, hence these values are not considered as criteria. But their use in combination roughly gives the idea about purity of drug. Their values with little variation should be accepted as a base for standardizing a drug. The quantitative analysis of a single chemical or element should not be considered as strict criteria for standardization or evaluation similarly presence or absence of a chemical i.e. qualitative analysis of drug.

Key words: Maerua oblongifolia (Forsk.), A. Rich and Marsdenia Volubilis, (L. f.), Phytochemical study.

MATERIAL AND METHODS

The samples were collected from the medium sized authentically identified plant species from different localities of Marathwada. The roots, stems and leaves were removed carefully by hand pricking without damaging the plants. In Phytochemical studies, plants powders of 2 species were under taken for chemical analysis. Each parameter have separate procedure every parameter have different procedure.

RESULT AND DISCUSSION

A) Physical parameters: (Table.1)

- i) Colour: The root, stem and leaf powders of selected plants species root, stem and leaf drugs have following colours. Maerua oblongifolia root-whitish brown, stem-whitish brown, leaf-green. Marsdenia volubilis root-whitish brown, stem-whitish brown, leaf-dark green.
- ii) Odour: The root, stem and leaf powders of selected root, stem and leaf drugs have following Odour. Maerua oblongifolia root-characteristic, stem-specific, leaf-specific. Marsdenia volubilis root-characteristic, stem-characteric, leaf-specific.
- iii) Taste: The root, stem and leaf powders of root, stem and leaf drugs have following tastes Maerua oblongifolia roottasteless, stem-bitter, leaf-intensely bitter, Marsdenia volubilis root-slightly sweet, stem-acrid, leaf-bitter astringent,

A) Chemical parameter:

a) Qualitative chemical parameters: (Table 2) Alkaloids are present in both the species under investigation. Almost all the alkaloids have medicinal property and hence their presence in the Medicinal plants is not surprising. Phytochemical screening was carried out to assess the qualitative chemical composition of crude extract. The major natural chemical groups such as steroids, reducing sugar, alkaloids, phenolic compound, saponin, tannins, amino acid, exetra. Analysis of iridoid test reveals presence of iridoid in Maerua oblongifolia stem Marsdenia volubilis root (Table.2)

Saponins: Saponins were reported higher from Maerua oblongifolia root and stem. Negative test of saponins reported in Maerua oblongifolia leaves. For other plant organ appears less saponin (Table.2).

Steroids: Present in both plant organ (Table. 2) Tannins: Present in the Maerua oblongifolia root and stem, Marsdenia volubilis stem, but absence in Maerua oblongifolia leaves, Marsdenia volubilis root and leaves (Table.2).

b) Quantitative chemical parameters: Dry matter (DM), Bulk density, Total Ash (TA), Acid insoluble ash (AIA), Acid soluble ash (ASA), Water insoluble ash (WIA), Water soluble ash (WSA), Nitrogen (N), Water soluble nitrogen (WSN), Crude protein (CP), Reducing sugars, Non-reducing sugars, Total sugars, Crude fats (C fat), Crude fibers (CF), Cellulose, Gross

Cosmos Multidisciplinary Research E-Journal

Recognized International Peer Reviewed Journal

Online Available at www.cmrj.in

IBSN No.2456-1665

वैश्विकरण के परिप्रेक्ष्य में संत साहित्य की प्रासंगिकता

डॉ. अभिमन्यु बिक्कड

ऐसोसिएट प्रोफ़ेसर,हिंदी विभाग, राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना (महाराष्ट्र) bikkad.abhimanyu@gmail.com

संत साहित्य का काल पंद्रहवीं शताब्दी हैं। संत शब्द की व्युत्पत्ति शांत शब्द से ानी जाती है। 'संत' शब्द का अर्थ वैरागी माना है। इसके संदर्भ में परशुराम चतुर्वेदी लिखते हैं - "संत' शब्द उस व्यक्ति की ओर संकेत करता है जिसने सत रूपी परम तत्त्व का अनुभव कर लिया हो और इस प्रकार अपने व्यक्तित्त्व से ऊपर उठकर उसके साथ तद्रूप हो गया हो, जो सत स्वरूप नित्य सिद्ध वस्तु का साक्षात्कार कर चुका हो अथवा अपरोक्ष की उपलब्धि के फलस्वरूप अखंड़ सत्य में प्रतिष्ठित हो गया हो वह संत है।" विनय मोहन के अनुसार इसका अर्थ आत्मोन्नति सहित परमात्मा के मिलन भाव को साध्य मानकर लोकमंगल की कामना करता है। परंतु हमारे अनुसार 'संत' शब्द सत् से बना है। कोई भी पुरुष सज्जन ईश्वरोन्मुख हो सकता है। तो किसीने इसका अर्थ संकुचित रूप में भक्त कहा है।

भक्तिकाल में भक्ति की दो धाराएँ सगुण धारा तथा निर्गुण धारा है। सगुण के अंतर्गत रामभक्ति और कृष्णा भक्ति तथा निर्गुण के अंतर्गत ज्ञानाश्रयी शाखा तथा प्रेमाश्रयी शाखा रही।

इस काल में राजनीतिक परिस्थिति अत्यंत अव्यस्थित रही। इस काल में शासक राज्य विस्तार के मोह में पड़े थे। इस साहित्य में जनता का राजनीति से विश्वास उठ चुका था। इस काल में राजनीति में कोई पवित्रता नहीं रही थी। इस राजनीति में छल, कपट, हिंसा, कूटनीति को उचित समझा था। इस काल में अधिकांश मुस्लिम शासकों ने धर्मप्रचार तलवार के बलपर किया है। मुस्लिम शासकों की हिंदुओं के देवदेवताओं के प्रति कोई सहानुभूति नहीं रही। संत साहित्य में दूसरी ओर जनता का ध्यान समाज और धर्म संगठन की ओर गया। इस काल में हिंदू और मुस्लिम भेदों को मिटाने का प्रयास रहा है।

कुछ साहित्यकारों का मत है कि यदि मुसलमान शासक न आते तो हमारा साहित्य और भी शांती पूर्ण लिखा जाता। इस काल के साहित्य में समाज के वर्ग भेदों को मिटाने का प्रयास किया है। इस काल के संत साहित्य की एक महत्त्वपूर्ण भूमिका रही कि उन्होंने वर्ग भेद, दिखावटी, कुप्रवृत्तियों आदि का डटकर विरोध किया है।

संत कवियों ने कहा कि, 'हरि को भजे सो हरिका होई' इस काल में सामाजिक स्थिति अत्यंत सोचनीय थी।

विठ्ठल भक्ति संप्रदाय में मानसिक भक्ति और नामस्मरण को अधिक महत्त्व दिया हैं। इसमें प्रेमासिक और रहस्यमयता की भावनाएँ दृष्टिगोचर होती है। ये प्रवृत्तियाँ संत साहित्य में दिखाई देती हैं। कहीं कहीं पर कबीर ने विठ्ठल का नाम आरध्य देव के रूप में बड़ी श्रद्धा से लिया है। Indian Journal of Plant Sciences ISSN: 2319–3824
An Open Access, Online International Journal Available at http://www.cibtech.org/jps.htm

JALNA (M.S.)

EFFECT OF FUNGICIDE HEXATHIR ON DISEASE DEVELOPMENT OF TUBER ROT

*G.L. Wakle

Department of Botany, Rashtramata Indira Gandhi College, Jalna (M.S.), India *Author for Correspondence

ABSTRACT

Short Communication

Potato (Solanum tuberosum) is very nutritive food crop, cultivated all over the world. It is used in our regular articles of food; contain protein, carbohydrate, vitamin, and trace elements. This economically important crop gets affected by various pests and diseases, among these, fungal pathogen plays important role in disease development of tuber rot. Sclerotium rolfsii is casual fungal pathogen causing tuber rot in potato. For control of tuber rot chemical fungicide Hexathir was found effective against fungal growth of Sclerotium rolfsii.

Keywords: Fungicides, Tuber rot of Potato, Hexathir

INTRODUCTION

The pathogen Sclerotium rolfsii Sacc., is a soil borne pathogen that commonly occurs in the tropics, subtropics and other warm temperate regions of the world, causing root rot, stem rot, wilt and foot rot on more than 500 plant species, including almost all the agricultural and horticultural crops (Domsch et al., 1980; Farr et al., 1989). This was first time reported by Rolfs (1892) as a cause of tomato blight in Schemic Col., Saccardo (1911) named the fungus as S. rolfsii.

Sclerotia of the fungus are initially white in colour, later it becomes light brown to dark brown at maturity and they are sub sphere, the surface finely wrinkled, sometimes flattened (Subramanian, 1964 and Mehan, 1995). Sclerotium rolfsii forms brown sclerosis, which is very well organized, compact structures, built of medulla (Chet, 1975).

Dutta and Das (2002) studied the efficacy of Thiram and Mancozeb at 0.1 per cent concentration against tomato isolate of *S. rolfsii in vitro* and reported that Thiram inhibited 70.3 per cent mycelial growth and 96.5 per cent sclerotial production of *S. rolfsii*. The full chemical name for thiram is tetramethylthiuram disulfide. Hexathir is one of its trade names.

In chickpea it was shown that Thiram 37.5% was found to be highly effective at all the concentrations with 100 per cent inhibition in mycelial growth of *S. rolfsii* (Shirsole *et al.*, 2019).

Potato (Solamum tuberosum L.) is an economically important crop worldwide. It is classified as the fourth most important food crop after wheat, rice and maize (Wang et al. 2008; Schieber and Aranda Saldaña 2009; Visser et al., 2009). India is one of the major potato growing country have rank fourth in to those present in cereals, pulses and vegetables. In highly populated areas it is the major food supplements.

Potato is important part of cotton industry for sizing the clothes, paper industries, production of alcohol and adhesive etc., (Chaddha, 1996). In views of above properties it has been a permanent solution of 21st Various and University (Khurana 2006).

Various pests and diseases including fungi affect potato cultivation. The tuber rot is caused by Fungi 1972; Smith et al., 1987; Khurana and Chandra, 1980; Soman, 2004).

The attempt has been taken to carry out the control of tuber rot by application of chemical fungicide Hexathir.

Centre for Info Bio Technology (CIBTech)

© 2020 JETIR November 2020, Volume 7, Issue 11

www.jetir.org (188N-2349-5162)

JALNA (M.S.)

EFFICACY OF TRACE ELEMENTS ON GROWTH OF SCLEROTIUNROLFSI CAUSING TUBER ROT

Wakle G.L.

(Dept. of botany)

R.M.I.G. College, Jalna (M.S.)

Potato (Solanum tuberosum) is mot nutritive food crop is cultivated all over the world. The crop gets affected by various pests and diseases among these insects, aphids, viruses, bacteria and fungi are major.

The tuber rot is affected by Sclerotiumrolfsi causes destruction and damage of healthy potato and economic loss to the farmers. For the management of disease different trace elements sources like ammonium molybdate, boric acid, copper acetate, copper sulphate, ferrous sulphate, zinc chloride and manganese chloride.

From the above trace element sources boric acid and zinc chloride show more inhiation on growth of Sclerotiumrolfsi ferrous sulphate copper acetate copper sulphate, show intermediate inhibition nod manse chloride show highest inhabitation and found effective for the control of tuber rot caused by Sclerotiumrolfsi.

INTRODUCTION

000

Potato (Solanum tuberosum) is important food crop. It contains high in calories, rich in carbohydrates, quality protein and good quality of dietary fibers. In small quantity used in preparation of snacks and breakfasts. Processed potato products such as chips and French fries and dehydrated potato for exports.

Agricultural exports have significance in world economy, Potato is one of the leading food crops and occupies fourth position after wheat, rice and maize crops. India is one of the major potato growing country have rank fourth in and rank sixth in production.(Nayar and Varma, 1992). Quality of Protein is comparable to milk and eggs, are superior to those present in cereals, pulses and vegetables in highly populated areas its major food supplements. (Sings, 1999).

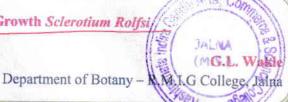
Potato is important part of cotton industry for sizing the clothes. Paper industries, Production of Alcohol, Adhesive. Etc. (Chaddha,1996) In views of above properties it has been a permanent solution of 21st centuries major problems like Hunger, Malnutrition's and unemployment (Khurana 2002).

Various pests and diseases including fungi affected to potato. The tuber rot is caused by Fungi Sclerotium rolfsi, causes faulty handling during transportation and poor storage conditions. (Body,1972; Smith at el, 1987; Soman,2004).

So, this economically important crop gets affected by various pests and diseases among these fungal pathogens are major ones. The tuber rot is caused by fungi *Sclerotiumrolfsi*. Causes faulty handling during transportation and poor storage condition (Body ,1972; Smith et al,1987) The attempt has been taken to carry out the control of tuber rot by application of different trace element sources.

2020

Effect of Sulphet Sources on Liner Growth Sclerotium Rolfsi

Abstract:

Potato (Solanum tuberosum) is most Nutritive Food Crop is Cultivated all Over the world the crop get affected by various pets and diseases, Among these insects, aphids, viruses bacteria and fungi are major.

The tuber rot is affected by fungi Sclerotium rolfsicauses distraction and damage of Healthy potato and get economic loss to the farmers - for the Control of the diseases different Sulphate sources ie Ammonium sulphate, Copper sulfate, Ferrous sulfate, Magnesiumsulphate, Magnese sulphate, Potassium sulphate, Zinc sulphate tested against Sclerotium rolfsi. Among these Magnesium sulphate and Ammonium sulphate inhibits the growth where as Ammonium sulphate were most inhibited the growth of Sclerotium rolfsi.

Keywords: SulfateSources, Sclerotium rolfci ,Liner growth.

Introduction -

otato is important food crop. It contains high calories. rich in carbohydrates. quality protein, dietary fibers So its balance nutritive food. In Small quantities used in snacks and breakfast Preparations processed potato products such as chips and French fires and dehydrated potato for internal and Exports.

Agriculture exports potato significance in world economy and improve Indians National Economy. Potato is one of the leading food crops and occupies fourth position, after wheat, rice and maize crops. India is one of the major potato growing countries have rank fourth in area and sixth in production (Nayar and Varma, 1992) Quality of potato protein is comparable to milk and eggs these fox superior to those present in cereals, Pulses and Vegetables. Inhighly populated areas of India potato is major food supplements (Singh, 1999, Praharajetal 2006)

Potato is important part of cotton industries for sizing the clothes. Paper Industries, Production of Alcohol, Adhesive, etc. (Chaddha, 1996) In view of above properties it has been a permanent solution of centuries major problems like Hunger, Malnutrition's and unemployment (Khurana, 2006)

Various pests and diseases including Fungi affected to Potato. The tuber rot is caused by Fungi scleratium rolfsi, causes foulty handling during transportation and poor storage conditions. (Body,

1972 ;Smith at el, 1987 ; Khurana and Chandra, 1980; Soman, 2004)

The attempt has been taken to carried out the control of Tuber rot by application of different sulphate sources.

Materials And Methods -

The effect of different sulphate sources was tested using potato slice method (Solunke, 1989; Wakle and Kareppa, 2000) Potato slics of 75 mm diameter ware prepared. The slice were dipped in 0.25% Concentration of different sulphate sources.

A 5 mm mycelia disc of scloretium rolfsi was inoculated aseptically on slice The linar growth of Scierrtium rolfsi were measured at 24 hours intervals. The plate non inoculated tissue acts as control. The result was presented as percent control efficacy, (PCE).

The different sulphate sources was used as Ammonium sulfate copper sulfate, Ferrous sulfate, Magnesium sulfate, Magnis sulfate, Potassium sulfate and Zinc sulfate, at 0.25%. The linear growth at different incubation period was measured in m.m.

Result

The Magnesium sulfate and Ammonium sulfate inhibitis the growth of Sclerotium rolfsi, where as Zinc sulfate were found most inhibitory wa on growth. The other sulfate sources like copper sulfate, Magnesium sulfate Potassium sulfate, and ferrous sulfate inhibition on growth of Scletotium rolfcigrowth as compared to control, as

Page No.

77

Email id's:- aiirjpramod@gmail.com Or aayushijournal@gmail.com Chief Editor: - Pramod P. Tandale (Mob.08999250451) website :- www.aiirjournal.com

Diseases Management of Leaf spot in Ambrette from Azadirachta indica

*G.L. Wakle

Dept. Of Botany

R.M.I.G. College, Jalna (Maharashtra)

ABSTRACT:

Ambrette (Abelmoschus moschatus) is commonly known as Muskmallow, Belongs to far Malvaceae.It is commercially and medicinally important, used to control diseases disorders. The seed are of great economic importance that used in manufacture of Perfumes in a pharmaceuticals industries. This plant gets affected by various pests and diseases, of the Leafspot disease are more important. In the disease development fungal pathogen Altern alternata plays prominent role in destruction and foliage of leaves and ultimately yield lo occurred.

In order to control Leaf Spot disease caused by Alterneria Hibiscum, plant extrac Azadiractha Indiacwas used and it is found useful to reduce the growth of Paht significantly.

KEY WORDS:

Ambrette, Muskmallow, Abelmoschus Moschatus ,Phytoextract, Alterneria alternata

Azadirachta in

INTRODUCTION

Ambratte [Abelmoschus moschatus] is medicinal and ornamental plant is distribute India. The seed contains aroma that is similar to that of Musk Kasturi obtained from the Deer(Moschus moschifera) It is used in Perfume industries, in blending in chewing Toba ingredients of several medicines it is coolent, Diuratic, checks the vomiting and cures d due to imbalance. The seed coat yields an aromatic oil used in cosmetics, scents.It is us imparting Musky odour like Pan masala and Incense sticks(Srivastava, 1995).

Ambrette suffer from several fungal and viral diseases like Mosaic disease, anthracnos leaf spot disease are important. Initial symptoms of diseases caused by Alterneria alt includes appearance of dark brown spot on the leaves, spot are more prevalent o margins(Singh & Gupta, 1961., Wakle and Kareppa, 2000., Wakle 2015) the dark brown p

JETIR1908495 Journal of Emerging Technologies and Innovative Research (JETIR) www.jetir.org | 2

www.jetir.org (ISSN-2349-5162)

TALNA

(M.S.)

FUNGICIDAL EFFICACY OF CARBANDZIM FOR DISESE MANAGEMENT

IN DRY ROT OF POTATO

G.L. Wakle

ABSTRACT:-

1

Patato (Solamm, tuberosume) is important nutritive food crop and cultivated all over the world. It get affected by various pest and diseases, among these fungal pathogen is an important one. The Potato gets affected by Fusarium coerulewn (Lib) sach. and cause dry rot. Due to disease development heavy economic loss is occurred. For the control of this diseases different fungicides was tested against Fusarium coerulewn (Lib) sach. The Fungicide like Carbandazim was found effective control of fungal growth causing Dry rot of Potato.

KEY WORDS: - Potato dry rot, fungicide carbandazim

INTRODUCTION:-

Potato is an important food crop. It contain high protein calories, more edible energy, rich in carbohydrates. Quality protein dietary fibers as a balance naturitive food Quality of potato proteins is comparable to egg and milk, therefore superior to those present in cereals pulses and vegetables for the high population areas like India potato is an important supplement food (Datar and Mayee 1985)

Potato is an important part of cotton industries for sizing the clothes. Paper industries. Production of alcohol, adhesives etc.

In view of above properties, it is a permanent solution of 21st century's major problems like hunger, malnutrition and unemployment. (Prahraj, 2006; Shekhwat 1999).

The Dry rot is causes by fungi Fusarium coerulewn (Lib) sach. That Causes by faulty handing, transporting and storage. (Boy 1972, Somani 2004).

The main symptoms of the disease is shrinkage and drying of tuber with content due to major water loss tuber become light weight (Gadewar 1989, Hawale 1993).

The present investigation has been carried out to control the dry rot by application of fungicides as carbandazim.

MATERIALS AND METHODS

The efficacy of different fungicides was tested by using potato slice. (Solunke 1996; Wakle and Kareppa 2000.)

Potato slice of 75 mm diameter and 10 mm thick were prepared. The various concentration of carbandazim were prepared on the basis of active ingredients i.e. 100 to 1000 micrograms per milliliters. The slice were dipped in different concentration of Carbanadazim for five miniutes. Sterilized distilled water

JALNA

(M.S.)

Indian Journal of Plant Sciences ISSN: 2319–3824

An Open Access, Online International Journal Available at http://www.cibtech.org/jps.htm

2019 Vol. 8(4) October-December, pp.1-2/Wakle

Research Article

EFFECT OF CARBON SOURCES ON DISEASE DEVELOPMENT OF **TUBER ROT**

*Wakle G.L.

Department of Botany - R.M.I.G. College, Jalna, Maharashtra, India *Author for Correspondence

Potato (Solanum tuberosum) is one of the nutritive food crop and is almost cultivated all over the world. The crop gets affected by various pests and diseases. Among these are insects, aphids, viruses, bacteria

The tuber rot is affected by fungi Sclerotium rolfsi causing distraction and damage of Healthy potato and get economic loss to the farmers. For the Control of the diseases different Carbon Sources were tested against Sclerotium rolfsi. Among the Carbon Sources Glucose, Fructose, Maltose and Cellulose showed imulatory effect while mannose showed inhibitory effect on growth. Mannose showed reduction in growth of Sclerotium rolfsi.

Keywords: Solanum tuberosum, Potato, Tuber Rot

Potato is an important food Crop. It is high in calories, rich in carbohydrates, quality dietary fibers. So it INTRODUCTION is balance nutritive food. It is used in small quantities in snacks and breakfast preparations and in processed potato products such as chips, French fires and dehydrated potato products. It is major product in agriculture exports as potatoes have significance in world economy and thus also improve Indians National Economy. Potato is one of the leading food crops and occupies fourth position, after wheat, rice and maize crops. India is one of the major potato growing countries have rank fourth in area and sixth in production (Nayar and Varma, 1992). In highly populated areas of India, potato is major food

Potato is important part of cotton industries for sizing the clothes. Paper Industries, Production for production of Alcohol, Adhesive, etc. In view of above properties it is providing solutions to major problems like Hunger, malnutrition's and unemployment (Khurana, 2006).

Various pests and fungi affect Potato health. The tuber rot is caused by Fungi Scleratium rolfsi, due to faulty handling during transportation and poor storage conditions. The attempt has been taken to study the application of different carbon sources over control of Tuber rot.

MATERIALS AND METHODS The Interaction of carbon sources was tested using potato slice method (Solunke 1996, Wakle). Potato slices of 75 mm diameter thickness were prepared. The slices were dipped in 0.25% concentration of

A 5 mm mycelia disc of Scloretium rolfsi was inoculated aseptically on each slice. The linear growth of Scloretium rolfsi were measured at 24 hours interval. The plate rot inoculated tissue acted as control. The result was presented as percent control efficacy (PCE).

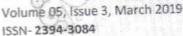
The different carbon sources used were Glucose, Fructose, Mannose, Maltose, Mannitol, Cellulose, Lactose, at 0.25%. The linear growth at different incubation period was measured in mm.

The carbon sources such as Glucose, Fructose, Maltose and Cellulose stimulated the growth of Sclerotium rolfsi, on the other hand mannose was inhibitory on growth, while mannitol and lactose showed reduction

Centre for Info Bio Technology (CIBTech)

Arts, Com

PATHOGENIC BIOCHEMICAL CHAGES IN AMBRETTEE SEEDS DUE TO ALTERNARIA

Dr. Wakle G.L.

Associate Professor & Head Department of Botany, R.M.I.G. College, Jalna

ABSTRACT

Ambrattee (Abelmoschus Moschatus Medic) is commonely known as Mushkdana is cultivated for their musk scented seeds useful in perfumery industries. The seeds are valued for their volatile oil present in the seed coat. The seed meal is useful in poultry and cattle feield, decoation of seed are useful in creating nervous disability, hysteria skin diseases and interstinal disorder. This plant is commercially and medicianl important and gets affected by various pests and diseases among bthese fungus play important role in destruction and gets seed yield los among these Alternaria Alternata important one. During the pathogenicity biochemical interaction takes place in total carbohydrates and moisture found more in infected seed ash. Crude lipid and crude protein content were found less that the healthy seed.

Key-Words: Ambrettee seed bio chemical interaction, Alternaria Alternata, Mushkdana.

INTERODUCTION

Mushkdana or ambrattee seed (Ablemoschus Moschatus Medic) is a herbaceous plant distributed in india in parts of Deccan and Karnataka in hilly region and foothills of Himalayas. The amrettee seed posses an aroma similar to that of musk (Kasturi) obtained from Musk deer (Moschus Moschifera) and therefore find use in perfumery industries, in blending of chewing tobacco (zarda) and in ingredients in several medicines. the seed coat yields an aromatic oil that are important material preparing high quality perfumes scents and cosmetics, pan masala and incense sticks, (Umesh Shrivastava (1954) Singh and Gupta (1961), Srivastava G.S. (1963) Shrivastava (1976), Wakle and Kareppa (2000).

MATRAILS AND METHODS

Analytical grade regent (analor, B.D.H. or emarks) were used the seed of ambrattee (Abelmoschus Moschatus Medic) were collected from Marathwada University Parbhani (M.S.) it was cleaned & separated as healthy and fungal infected (Mukadam & Gangawane, 1982) stored and usedfor analysis (A.O.A.C. 1975) The attempt has been made for investigation to find out the bio chemical changes in seed during pathogenicity infected by Alternaria Alteranata (Mukadam, 1997, Z Barnet H 1970)

Moisture

O

A 5 gm seed of ambratte were taken and dried at 110 degree centigrade from 5 hrs. oven dried seeds were cooled and weighed. The resultant loss in weight was calculated as % moisture content using the formula (A.O.A.C.1970) %

Percent moisture = W1/W2 x 100

Percent moisture = $W1/W2 \times 100$

W1 = Weight of loss in sample

W2 = Weight of sample

 $% Soild = W3/W2 \times 100$

W3 = Weight of residue after drying

Total ash

The total ash was determined by according to A.O.A.C. (1975) 5 gm seed of ambratte was washed in crucible and igenited at low flame till all the material was completely charred. Then it was kept in muffle furnace for 5 hrs. at 500 degree centigrade and futher cooled and desecrator and weighed. Then this was repeated till 2 consecutive weighs were constant and % ash was calculated. (Patil et. al. 1988)

Crude lipids (fats)

5gm seed of ambratte was weighed accurately in thimble and deffatted with petoleum either. The extract was evaporated and crude fat content was calculated A.O.A.C. (1975)

Crude Protein

Protien was estimated by Micro Kjeldalia method by using 0.5gm sample of ambrene seed by

(11.5.)

Our Heritage(UCC Care Listed) 185N: 0474-9030 Vol-68, Special Issue-12

National Conference on Recent Trends in Physics, Chemistry and Mathematics (RTPCM-2020)

Heldon 4th February 2020Organised by: Department of Physics, Chemistr and Mathematics, SunderraoSolanke Mahavidhy alaya, Majalgaon, MS

To Study Graphically Dielectric Properties Of Nanded Saline Soil At 5.2 Ghz.

* Vijayamala Tanaji Ghuge (Dept of Mathematics) & Santosh Deshpande (Dept of Physics)

(*Rashtramata Indira Gandhi Arts Commerce& Science college, Jaina (M.S.)

ABSTRACT

The dielectric properties, both ε', (real part) and ε" (imaginary part) of complex dielectric constant are measured for Nanded saline soil at 5 GHz. The study also includes measurement of dielectric properties for various percentages of moisture contents, The Shorted waveguide technique is used for dielectric measurement as using automated C-Band microwave bench set up. The least square fitting technique is used to calculate dielectric constant, &, and dielectric loss, &", and errors in their measurements. The laboratory data obtained are useful for the interpretation of data in remote sensing applications, particularly in agriculture.

Keywords: Saline soil, Dielectric properties, 5 GHz microwave frequency, Brightness temperature, Emissivity. Alkalinity; Videography; Remote sensing; Hyper spectral; Microwave; Image classification; Modelling; Monitoring remote sensing, ERDAS, arid region, Land sat satellite.

INTRODUCTION

Soil salinity caused by natural or human-induced processes is a major environmental hazard. Nearly 40% of all irrigated land is salt-affected, and this proportion tends to increase in spite of considerable efforts dedicated to land reclamation. This requires careful monitoring of the soil salinity status and variation to curb degradation trends, and secure sustainable land use and management. Multitemporal optical and microwave remote sensing can significantly contribute to detecting temporal changes

Copyright © 2019 Authors

Page | 476

interestion al

18-19

Int. Journal of Universal Science and Technology

ISSN: 2454-7263, Volume: 05 No: 02 Published: Jan., 2019

Paper ID: IJUP3120, Web: www.universalprint.org

Title Key: Morphological Anatomical and Phytochemical study...

MORPHOLOGICAL ANATOMICAL AND PHYTOCHEMICAL STUDY OF SANSEVIERIA ROXBURGHIANA L.

Chavan S. T. and A. S. Bhuktar.

Department of Botany
Rashtramata Indira Gandhi College Jalna, (M.S.) India.

Vivekanand Arts S. D. Commerce and Science College, Aurangabad (M.S.) India.

ABSTRACT

It is wild as well as cultivated species occurring in Maharashtra region. This plant has been used in the indigenous system of medicine for a long time. Root is used as an electuary in consumptive complaints and chronic cough of long standing. Juices of tender shoots are given to children to clear viscid phlegum in throat (Maheshwary, 2000). Rhizome is used in purgative, febrige, gonorrhoca, heart-disease, itch, leprosy, fever, cough, piles, asthma, tuberculosis and dysuria (Saraswathy, 2007). Juice of tender shoots given to children for cleaning the phlegm from the throat (Ambasta et. Al. 1986).

In Maharashtra region of India Sansevieria roxburghiana L. belonging to the family Agavaceae are locally known as 'Ghannasaphan, Nagphan, Mundari, Morwa, Murgali. These local names derived from some local importance. The description of plant species is short imperfect or unscientifically documented. Present study reveals for morphology, anatomy and phytochemical study of the plants for the correct identification, authencity and genuinely of drugs. The details are present in paper.

Sansevieria roxburghiana L. Family - Agavaceae

Schult. and Schult. F. in R. and S. Syst. Veg. 7: 357, F. 12, D-E. 1829; Laxshmi, in Sharma et. al. Fl. Maharashtra st. Monocot 142. 1996. S. zeylanica Roxb. Pl. corom. T. 184. 1804, non willd. 1799; Hook. F. op cit. 270; Cooke, Fl. Pres. Bombay, 3: 252. 1958, (Repr.) Vernacular names: - Sasnkrit: Marura, Maruva, Sinhalese, Niyanda. Tamil: Marul, Telgu: Chaga, Chamacada, Saga. Bengal: Gorachakra, Murba, Murga, Murgabi English: Bowstring Hemp, Hindi: Marul, Murva, Marathi: Ghannasaphan, Nagphan, Mundari, Morwa, Murgali..

Description: Scapigerous, perennial herbs, Leaves linear-oblong, $30 - 45 \times 3 - 4$ cm, erect, slightly narrowed at base, entire, acute, convex on lower (outer) surface, shallowly channeled on the inner surface, green with irregularly wavy, grayish cross bars, with yellow margins; tip ending in a solid, 2 cm long cusp. Flowers dull brownish white, 2 - 3 cm long, clustered along the stout scapes perianth segments linear-oblong, united for 1/3 at their base. Ovary oblong 2 mm long, fruits not seen.

Flowers: - May to September. Distribution: - Native probably of S. Africa, grown in gardens. Locality: - Jalna, Aurangabad, Parbhani, Beed.

Medicinal Properties:

Fibers development from leaf (Arthur et. al, 1947). Sansevieria uses bowstring hemp obtained from leaf (Albert, 1951). The leaf fibers used cordage, bowstring hemp, (Katherine Esau, 1959). In sansevieria, Agave and Musa the average length of the exatraxylary fibers

Recognized International Peer Reviewed Journal

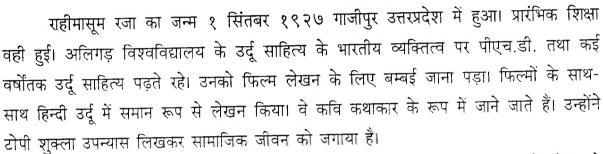
रोपी शुक्ला में अभिव्यक्त सामाजिक चेतना

Online Available at www.cmrj.in

ISSN No. 2456-1664

🕶 डॉ. अभिमन्यु बिक्कड

ऐसोसिएट प्रोफेसर,हिंदी विभाग, राष्ट्रमाता इंदिरा गांधी महाविद्यालय, जालना (महाराष्ट्र) bikkad.abhimanyu@gmail.com

टोपी शुक्ला के जन्म से लेकर मृत्यु तक की घटनाओं का यथार्थ चित्रण किया है। टोपी को घर में और बाहर भी अनेक समस्याओं का सामना करना पड़ा। पढ़ते समय स्कालरिशिप से हाथ धोना पड़ा। जाति जाति में मतभेद देखने को मिले। हिन्दु संस्था में हिन्दु का प्रभाव तथा अलिगड़ विश्वविद्यालय में मुस्लिम लड़कों का प्रभाव दिखाई दिया। इसका जिता जागता उदाहरण अलिगड़ विश्वविद्यालय में एक मात्र मुस्लिम लड़के को स्कालरिशप दी जाती। उपन्यास में अनेक समस्या दिखाई देती जिसमें पारिवारिक अनैतिक, छूत अछूत, नौकरी पेशा, उच्च निच, दहेज तथा जाति जाति में संघर्ष देखने को मिलता है।

१) पारिवारिक जीवन :

टोपी शुक्ला के जीवन में अनेक घटनाएँ आती हैं। जन्मते ही माँ ने उसे देखा नहीं। वह देखने में इतना कुरुप था कि उसे देखते ही माँ का दूध चला गया। यह कहा से आया है। उसे घर में हमेशा नफरत के आलावा कुछ नहीं मिला। उसे कुछ चीजों की जरूरत रही तो कभी समयपर चीज नहीं मिलती थी। बलभद्र को माँ ने मारा तो उसके गुस्से में वह भाग गया। उपन्यासकार ने कहा कि देश में दो नंबर के जितने भी बच्चे हैं उनकी यहीं दशा होती है। वह इस प्रकार से - "इस देश में जस का कोई काम तो होता ही नहीं। पशु-पिक्षयों की रक्षा सिमितयाँ सैकड़े के हिसाब से बिक रही हैं और दूसरे बेटे मारे-मारे फिर रहे हैं। अवतारों में भी जिसे देखिए वही पहला बेटा है। किसी अवतार के सिर पर कोई बड़ा भाई हो तो बताइए! लक्ष्मण और भरत जैसे भाई राम की छाया के बोझ-तले पीसकर रह गये। तमाम छोटे भाई सपोर्टिंग कास्ट में आ जाते है।"